

WHISTLEBLOWING a ZÁKONY NA OCHRANU OZNAMOVATELŮ

VYPRACOVAL:

Mgr. et Bc. Luboš Kliment

ADVOKÁT A POVĚŘENEC PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Obsah přednášky:

SEZNÁMENÍ S PROBLEMATIKOU WHISTLEBLOWINGU

SEZNÁMENÍ S PRAMENY A KLÍČOVÝMI POJMY PRÁVNÍ ÚPRAVY

INFORMACE O AKTUÁLNÍM VÝVOJI LEGISLATIVNÍHO PROCESU

WHISTLEBLOWING V PRAXI

NÁRODNÍ WHISTLEBLOWING SYSTÉM -

PISTALKA.ONLINE

Co je WHISTLEBLOWING?

Whistleblowing (z angličtiny doslova hvízdání na píšťalku) je obecně termín definovaný jako označení pro případy, kdy stávající nebo bývalý zaměstnanec nějaké organizace - whistleblower, tedy „ten, kdo hvízdá na píšťalku“ - upozorní instituci nebo orgán oprávněný k prověření či zakročení na nelegitimní, neetické nebo nezákonné praktiky na pracovišti.

PRAMENY WHISTLEBLOWINGU

A/ tzv. směrnice o whistleblowingu:

- dne 17. prosince 2021 uplynula transpoziční lhůta a vstoupí v účinnost směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie
(dále jen „Směrnice“).

B/ Prováděcí české zákony (účinné od 1.8.2023):

- ZÁKON O OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ
- ZÁKON, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů

(dále jen „zákony na ochranu oznamovatelů“)

- C/ Metodika MSČR k přímé aplikovatelnosti směrnice
- vydána 4.listopadu 2021, aktualizována k 15.12.2021

METODIKA – PRÁVNÍ ROZBOR

- autoři: Mgr. Kliment, JUDr. Grodl

V nastalé právní situaci identifikujeme 5 primárních problematických oblastí:

1. Neexistence pravomoci dle Směrnice k vydání Metodiky;
2. Odpovědnost obcí, měst a soukromoprávních subjektů za škodu a vícenáklady;
3. Vynětí malých veřejnoprávních subjektů;
4. Neexistence pojistek ochrany oznamovatele;
5. Zvýšený strach subjektů za situace neexistence prováděcího zákona.

Co je to oznámení?

§ 2 (zákona) - Oznámení

(1) Oznámení obsahuje informace o možném **protiprávním jednání**, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává **práci nebo jinou obdobnou činnost**, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti a které

a) **má znaky trestného činu**,

b) **má znaky přestupku**, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč,

c) **porušuje tento zákon**, nebo

d) **porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie** v oblasti

Co je to oznámení?

§ 2 (zákona) - Oznámení

(2) Oznámení obsahuje **údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele**; má se za to, že údaje o totožnosti oznamovatele jsou pravdivé. Oznámení nemusí obsahovat údaje podle věty první, pokud bylo podáno osobou, jejíž totožnost je příslušné osobě podle § 10 nebo státnímu zaměstnanci podle § 13 známa.

Věcná působnost - oproti směrnici rozšířeno o trestné činy a pouze některé přestupky přestupky a dále zcela vylučuje anonymní oznámení???

Oblastmi upravenými právním předpisem nebo předpisem Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí oblast:

- 1. finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,**
- 2. daně z příjmů právnických osob,**
- 3. předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,**
- 4. ochrany spotřebitele,**
- 5. souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,**
- 6. bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,**
- 7. ochrany životního prostředí,**
- 8. bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,**
- 9. radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,**

Oblastmi upravenými právním předpisem nebo předpisem Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí oblast:

10. hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
11. ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
12. ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
13. ochrany finančních zájmů Evropské unie²⁾, nebo
14. fungování vnitřního trhu³⁾ včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.

Ministerstvo spravedlnosti by mělo na svých webových stránkách uveřejnit seznam transpozičních předpisů k unijním předpisům, které jsou uvedeny v příloze Směrnice a prostřednictvím které jsou vymezeny jednotlivé oblasti působnosti.

Co je míněno prací nebo jinou obdobnou činností?

/ pozn.: dle zákona rozsah velice široký - § 2 odst. 3 a 4/

- a) závislá práce vykonávaná v základním pracovněprávním vztahu,
- b) služba,
- c) samostatná výdělečná činnost,
- d) výkon práv spojených s účastí v právnické osobě,
- e) výkon funkce člena orgánu právnické osoby,
- f) plnění úkolů v rámci činnosti právnické osoby, v jejím zájmu, jejím jménem nebo na její účet,
- g) správa svěřenského fondu,
- h) dobrovolnická činnost,
- i) odborná praxe, stáž, nebo
- j) výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění.

Prací nebo jinou obdobnou činností se pro účely tohoto zákona rozumí i ucházení se o práci nebo jinou obdobnou činnost.

Ochrana oznamovatele a způsoby podávání oznámení (§ 7 zákona) **INTERNÍ X EXTERNÍ X ZVEŘEJNĚNÍ**

Oznámení lze podat prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému (VOS) nebo ministerstvu (EOS) a za určitých podmínek je lze též uveřejnit.

Ochrana před odvetným opatřením podle tohoto zákona náleží rovněž osobě, která **oznámení podala orgánu veřejné moci příslušnému podle jiného právního předpisu nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie.**

Pozn: zákon je ohledně podrobnějších informací o oznamovacím systému a o komunikačních kanálech poměrně strohý

Komunikační kanály (recitál č. 73 směrnice)

Aby byla umožněna účinná komunikace s pracovníky odpovědnými za vyřizování oznámení, je nutné, aby příslušné orgány zavedly a používaly uživatelsky přívětivé kanály pro oznamování, které jsou bezpečné, zajišťují zachování důvěrnosti přijímaných a zpracovávaných informací o porušeních poskytnutých oznamující osobou a umožňují uchování informací v trvalé podobě pro případ dalšího šetření. To by mohlo vyžadovat, aby tyto kanály byly odděleny od obecných komunikačních kanálů, které příslušné orgány používají ke komunikaci s veřejností, jako jsou běžné veřejné systémy pro podávání stížností nebo kanály, které příslušný orgán používá při své běžné činnosti k interní komunikaci a komunikaci se třetími stranami.

Kdo jsou povinné subjekty dle směrnice (článek 9)?

Povinnost zavést interní kanály pro oznamování

1. Členské státy zajistí, aby právní subjekty v soukromém a veřejném sektoru zavedly kanály a postupy pro interní oznamování a pro přijímání následných opatření, a to po konzultaci a po dohodě se sociálními partnery, je-li tak stanoveno ve vnitrostátním právu.

3. Odstavec 1 se použije na právní subjekty v soukromém sektoru s 50 či více zaměstnanci.

4. Práh stanovený v odstavci 3 se nevztahuje na subjekty spadající do oblasti působnosti aktů Unie uvedených v částech I.B a II přílohy.

5. Kanály pro oznamování mohou být provozovány interně osobou či odborem určenými k tomuto účelu, nebo zajišťovány externě třetí stranou. Na pověřené třetí strany, které pro právní subjekt v soukromém sektoru provozují kanál pro oznamování, se rovněž vztahují záruky a požadavky uvedené v čl. 9 odst. 1.

Kdo jsou povinné subjekty dle směrnice (článek 9)?

Povinnost zavést interní kanály pro oznamování

7. Na základě příslušného posouzení rizik s přihlédnutím k povaze činností subjektů a výsledné úrovni rizika, zejména pro životní prostředí a veřejné zdraví, mohou členské státy požadovat, aby interní kanály a postupy pro oznamování v souladu s kapitolou II zavedly i právní subjekty v soukromém sektoru s méně než 50 zaměstnanci.

9. Odstavec 1 se vztahuje na právní subjekty ve veřejném sektoru, včetně veškerých subjektů, které tyto subjekty vlastní nebo ovládají.

Členské státy mohou od povinnosti uvedené v odstavci 1 osvobodit **obce s méně než 10 000 obyvateli, nebo s méně než 50 zaměstnanci, nebo jiné subjekty uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce s méně než 50 zaměstnanci.**

Kdo jsou povinné subjekty dle zákona (§ 8)?

Nejčastější případy z pohledu praxe:

(1) Vnitřní oznamovací systém zavede povinný subjekt, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí

a) veřejný zadavatel podle zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek, s výjimkou

1. **obce s méně než 10 000 obyvateli,**

(pozn.: počet zaměstnanců zde není kritériem!!!)

2. **právnícké osoby** zaměstnávající k 1. lednu příslušného kalendářního roku v průměru **méně než 50 zaměstnanců(1)**, založené nebo zřízené za účelem uspokojování **potřeb veřejného zájmu a nemající průmyslovou nebo obchodní povahu (2)**, **pokud kraj nebo obec** ji převážně financují, uplatňují v ní rozhodující vliv, jmenují nebo odvolávají většinu osob, které jsou členy jejího statutárního nebo kontrolního orgánu, anebo v ní mají přímo nebo nepřímo podíl větší než 25 % (3),

(tyto 3 podmínky musí být splněny současně)

Kdo jsou povinné subjekty dle zákona (§ 8)?

Nejčastější případy z pohledu praxe:

b) **zaměstnavatel zaměstnávající k 1. lednu příslušného kalendářního roku nejméně 50 zaměstnanců, není-li povinnou osobou podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,**

(2) Povinný subjekt může vedením vnitřního oznamovacího systému pověřit jinou osobu. Pověřením není dotčena jeho odpovědnost za plnění povinností podle § 9.

(Pozn. Jedná se o výslovné zákonné zmocnění pro veřejnoprávní subjekty)

Kdo jsou povinné subjekty dle zákona (§ 8)?

Z pohledu praxe méně subjektů:

c) orgán veřejné moci vykonávající působnost v oblasti správy daně z příjmů právnických osob nebo správy odvodu za porušení rozpočtové kázně,

d) orgán veřejné moci vykonávající působnost a osoba vykonávající činnost v

1. oblasti civilního letectví podle zákona upravujícího civilní letectví,

2. oblasti námořní dopravy podle § 12i, 12o nebo 13d zákona o námořní plavbě, nebo

3. odvětví ropy a zemního plynu v pobřežním moři podle zákona o vyhledávání, průzkumu a těžbě nerostných zdrojů z mořského dna a o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři a

Kdo jsou povinné subjekty dle zákona (§ 8)?

Z pohledu praxe méně subjektů:

e) zaměstnavatel, který není povinnou osobou podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, pokud je

1. osobou podle § 135 odst. 1 písm. i), p), u), x), za), zc) a zd) zákona o podnikání na kapitálovém trhu,

2. osobou podle § 534 písm. a) až d) zákona o investičních společnostech a investičních fondech,

3. ústřední protistranou nebo registrem obchodních údajů podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího OTC deriváty, ústřední protistrany a registry obchodních údajů¹⁵),

4. vázaným zástupcem oprávněným ke zprostředkování spotřebitelského úvěru na bydlení podle zákona o spotřebitelském úvěru,

5. pojišťovnou nebo zajišťovnou,

6. osobou oprávněnou ke zprostředkování pojištění nebo zajištění podle zákona upravujícího distribuci pojištění a zajištění, nebo

7. institucí se sídlem v České republice podle zákona upravujícího činnost institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění.

Kdo veřejným zadavatelem?

Definice pojmu - § 4 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

(1) Veřejným zadavatelem je

a) Česká republika; v případě České republiky se organizační složky státu²⁾ považují za samostatné zadavatele,

b) Česká národní banka,

c) státní příspěvková organizace,

d) územní samosprávný celek nebo jeho příspěvková organizace,

e) jiná právnická osoba, pokud

1. byla založena nebo zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a

2. jiný veřejný zadavatel ji převážně financuje, může v ní uplatňovat rozhodující vliv nebo jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu. (Pozn.: BODY GOVERNED BY PUBLIC LAW - vychází z práva EU a judikatury SD EU)

Co je odvetným opatřením (§4)?

(1) Odvetným opatřením se pro účely tohoto zákona rozumí jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které **oznamovateli** nebo **osobě podle odstavce 2 písm. a) až h)** může způsobit újmu;

/pozn.: Generální klauzule - zakazuje vše/

**NUTNÁ PŘÍČINNÁ SOUVISLOST MEZI
OZNÁMENÍM A ODVETNÝM OPATŘENÍM**

Co je odvetným opatřením?

Za splnění popsaných obecných podmínek je odvetným opatřením zejména

(pozn.: VÝČET JE DEMONSTRATIVNÍ)

a) rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,

b) zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby nebo skončení služebního poměru,

c) zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,

d) odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného,

e) uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu,

f) snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku,

Co je odvetným opatřením?

- g) přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo,
- h) služební hodnocení nebo pracovní posudek,
- i) neumožnění odborného rozvoje,
- j) změna pracovní nebo služební doby,
- k) vyžadování lékařského posudku nebo pracovně lékařské prohlídky,
- l) výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo
- m) zásah do práva na ochranu osobnosti

Soudní přezkum odvetného opatření

OBRÁCENÍ DŮKAZNÍHO BŘEMENE V SOUDNÍM SPORU

§ 133a odstavec 2 o.s.ř.: Pokud žalobce uvede před soudem skutečnosti, ze kterých lze dovodit, že byl ze strany žalovaného vystaven odvetnému opatření proto, že je oznamovatelem podle zákona o ochraně oznamovatelů, je žalovaný povinen dokázat, že přijetí tvrzeného opatření bylo objektivně odůvodněno legitimním cílem a představovalo k tomuto cíli přiměřený a nezbytný prostředek.

Povinnosti povinného subjektu (§ 9)

(1) Povinný subjekt určí příslušnou osobu nebo příslušné osoby k výkonu činnosti podle § 11. **(zastupitelnost – dovolená, nemoc atd.!!!)**

(2) Povinný subjekt dále zajistí

a) možnost oznamovatele podat oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému písemně i ústně nebo na jeho žádost osobně;

pro osobu, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i), to platí pouze, pokud povinný subjekt přijímání oznámení od této osoby nevyloučil, (pozn: nutno výslovně vyloučit)

Povinnosti povinného subjektu (§ 9)

b) **uveřejnění následujících informací způsobem umožňujícím dálkový přístup:**

1. o způsobech oznamování prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a ministerstvu,

2. označení příslušné osoby, její telefonní číslo a adresu elektronické pošty nebo jinou adresu pro doručování a

3. zda povinný subjekt vylučuje přijímání oznámení od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i),

(PISTALKA.online)

Povinnosti povinného subjektu (§ 9)

- c) poučení příslušné osoby o právech a povinnostech, které pro ni vyplývají z tohoto zákona; povinný subjekt s příslušnou osobou o poučení sepíší záznam,
- d) aby se s podanými oznámeními mohla seznamovat pouze příslušná osoba a aby byl dodržen zákaz poskytnout údaje podle § 20,
- e) posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou,
- f) vyrozumění oznamovatele o přijetí oznámení podle § 12 odst. 2 a o výsledcích posouzení důvodnosti oznámení podle § 12 odst. 3, a
- g) přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávního stavu v návaznosti na podané oznámení.

Příslušná osoba (§ 10 a §11)

Příslušnou osobou může být jen fyzická osoba, která je bezúhonná, zletilá a plně svéprávná.

a) přijímá a posuzuje důvodnost oznámení podaného prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému,

b) navrhuje povinnému subjektu opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení, ledaže by tímto postupem mohlo dojít k prozrazení totožnosti oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h),

c) plní pokyny povinného subjektu, ledaže ohrožují nebo maří výkon její činnosti podle tohoto zákona,

d) postupuje při výkonu své činnosti podle tohoto zákona nestranně,

e) zachovává mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděla při výkonu své činnosti podle tohoto zákona, a to i po ukončení výkonu této činnosti, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) Příslušná osoba nesmí být za řádný výkon své činnosti podle tohoto zákona postihována.

Postup příslušné osoby po podání oznámení (§ 12 zákona)

(1) Prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému lze oznámení podat ústně nebo písemně. Požádá-li o to oznamovatel, je příslušná osoba povinna oznámení přijmout osobně v přiměřené lhůtě, nejdéle však do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal.

(2) O přijetí oznámení podle odstavce 1 je příslušná osoba povinna do 7 dnů ode dne jeho přijetí písemně vyrozumět oznamovatele, ledaže

a) oznamovatel výslovně požádal příslušnou osobu, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumívala, nebo

b) je zřejmé, že vyrozuměním o přijetí oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

Postup příslušné osoby po podání oznámení § 12 zákona)

(3) Příslušná osoba je povinna posoudit důvodnost oznámení a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele písemně vyrozumět před jejím uplynutím. Odstavec 2 se použije obdobně.

(4) Zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že nejde o oznámení podle tohoto zákona, bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele.

Postup příslušné osoby po podání oznámení § 12 zákona)

(5) Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba povinnému subjektu navrhne opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Je-li oznámení podáno u příslušné osoby povinného subjektu, pro který oznamovatel nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, navrhuje příslušná osoba nápravná opatření osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nevylučuje-li to povaha věci. Nepřijme-li povinný subjekt opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření; to neplatí, jde-li o opatření navržené jiné osobě než povinnému subjektu, který tuto příslušnou osobu určil. O přijatém opatření povinný subjekt neprodleně vyrozumí příslušnou osobu, která o něm bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele. Odstavec 2 se použije obdobně.

Postup příslušné osoby po podání oznámení § 12 zákona)

(6) Není-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci.

EXTERNÍ podávání oznámení

(§ 14 a násl. zákona)

Dle § 14 zákona ministerstvo spravedlnosti

a) přijímá a posuzuje oznámení podle tohoto zákona,

b) poskytuje metodickou, poradenskou a jinou odbornou pomoc ve věcech ochrany oznamovatelů,

c) plní další úkoly stanovené tímto zákonem.

Pozn: Aneb kdo všechno nechtěl tuto pravomoc.

Zaznamenávání ústně podaných oznámení § 19

O ústním oznámení se pořídí jeho zvuková nahrávka nebo záznam, který věrně zachycuje podstatu ústního oznámení. Zvukovou nahrávku ústního oznámení lze pořídít pouze se souhlasem oznamovatele. Příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec umožní oznamovateli, aby se k záznamu nebo přepisu zvukové nahrávky, byl-li pořizen, vyjádřil; vyjádření oznamovatele se k záznamu nebo přepisu přiloží.

Evidence a uchování oznámení § 21 zákona

(1) Příslušná osoba a ministerstvo jsou povinny v elektronické podobě vést evidenci údajů o přijatých oznámeních, a to v rozsahu:

- a) datum přijetí oznámení,
- b) jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li jim tyto údaje známy,
- c) shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li jim její totožnost známa,
- d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou nebo pověřeným zaměstnancem a jejich výsledek.

Evidence a uchovávání oznámení § 21 zákona

(2) Příslušná osoba je povinna **uchovávat oznámení** podané prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení. Ministerstvo je povinno uchovávat jemu podané oznámení a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne jeho přijetí.

(3) Do evidence podle odstavce 1, k dokumentům souvisejícím s oznámením a k oznámením uchovávaným podle odstavce 2 má přístup v případě oznámení podaných prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému pouze příslušná osoba a v případě oznámení podaných ministerstvu pouze pověřený zaměstnanec.

KONTROLA A SANKCE (§ 22 a násl. zákona)

PŘESTUPKY A SANKCE:

a/ Fyzické osoby

- Vědomě nepravdivé oznámení
- Sankce až 50.000,-Kč

b/ Příslušné osoby (včetně zaměstnanců na této pozici)

- Nesplnění povinností dle zákona
- Sankce až 100.000,-Kč

c/ Povinné osoby

- Nesplnění povinností dle zákona
- Sankce až 1 000 000 Kč.

d/ Další osoby

- Nezabránění odvetnému opatření, bránění v oznámení atd.
- Sankce až do 1 000 000 Kč.

KONTROLA A SANKCE

(§ 23 a násl. zákona)

KONTROLA A PROJEDNÁVÁNÍ PŘESTUPKŮ:

a/ Ministerstvo spravedlnosti

(lze označit za obecnou příslušnost)

b/ orgán inspekce práce podle zákona o inspekci práce

Informace o aktuálním vývoji legislativního procesu

Zákony na ochranu oznamovatelů:

- Přijaty Parlamentem ČR
- Podepsány prezidentem republiky - 7.6.2023

ÚČINNOST (§ 30) - Od 1.8.2023

- Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.
- § 29 Přejídné ustanovení (50-249 zaměstnanců)

Povinné subjekty, s výjimkou veřejných zadavatelů, zaměstnávající ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nejméně 50 a zároveň méně než 250 zaměstnanců jsou povinny zavést vnitřní oznamovací systém do 15. prosince 2023.

WHISTLEBLOWING V PRAXI

KLÍČOVÝM KRITÉRIEM JE DŮVĚRYHODNOST
INTERNÍHO SYSTÉMU PRO OZNAMOVÁNÍ

VOS – lidé, technologie, procesy

KOMUNIKAČNÍ PLATFORMA

- Toto pouze technická a technologická záležitost
- Problém nevidím ve vlastním interním oznamovacím systému pouze pozor na strašení ohledně zabezpečení atd. /toto musí odpovídat existujícím rizikům viz. Rozsudek NSS Internet Mall ca ÚOOÚ/- na subjekt s 51 zaměstnanci nelze nahlížet stejně jako na firmu s 3000 zaměstnanců

WHISTLEBLOWING V PRAXI

TECHNOLOGIE

- Email - s přístupem pouze pro příslušnou osobu (heslo)
- Přímá telefonní linka na příslušnou osobu (bez přepojování)
- System pro evidenci a uchovávání oznámení - ESSL (el. systém spisové služby) nebo webová aplikace s přístupem pouze pro příslušnou osobu
- Dále standartní vybavení - počítač s přístupem pouze pro příslušnou osobu (heslo) atd.

WHISTLEBLOWING V PRAXI

PŘÍSLUŠNÁ OSOBA

- Klíčová osoba z pohledu praxe
- Zastupitelnost - nutnost výkonu více osobami (dovolená či nemoc se neomlouvá)
- Školení
- Povinnost nestrannosti a mlčenlivosti (i vůči nadřízeným)
- Kvalifikace příslušné osoby - nejen WB, ale i trestní právo, přestupky, evropské či pracovní právo, dále znalost veřejné či korporátní správy, atd.
- Osobní odpovědnost - přestupky, atd.

WHISTLEBLOWING V PRAXI

POCHYBNÉ PRAKTIKY

- Nevyžádané e-mailové obchodní nabídky
- Využívání hrozby pokut k prodeji služeb (např. obce do 10 tisíc obyvatel)
- Nabídka na advokáta jako příslušnou osobu, který vše „zamete pod koberec“
- Nabídky zbytečných technologických řešení
- Matení s příslušnou osobou, aneb kdo vše **NENÍ** příslušná osoba (account manager, řešitel, call centrum atd.)

PŘÍBĚHY Z PRAXE

100 TRESTNÍCH ŘÍZENÍ STAROSTY KAMARÁDA

- Nejprověřovanější starosta v ČR je Kamarád z Přibyslavi
- V tomto svém 3. volebním období počet trestních řízení (bez započítání dalších řízení) dosáhne 100
- Starosta Kamarád byl prověřován například i za článek v obecním zpravodaji

PERIPETIE ŘEDITELE PTÁČKA

- Ředitel základní školy postupoval vždy v souladu s právem a rozhodnutími soudů včetně Ústavního
- Závěrečný účet prozatím zní na necelých 5 mil. Kč a větší množství trestních a dalších oznámení

PŘÍBĚHY Z PRAXE

ANONYMNÍ OZNÁMENÍ

- Náležitosti oznámení dle zákonů na ochranu oznamovatelů - jméno, příjmení, datum narození, viz. shora
- Co když dostanete anonymně věrohodné informace o závažném protiprávním jednání?
- Například - šikana ve školské zařízení
- Zveřejnění - medializace - poškození pověsti
- Kauza LuxLeaks u Evropského soudu pro lidská práva - směrnice o whistleblowingu a zákony na ochranu oznamovatelů nejsou jediným nástrojem ochrany - Velký senát ESLP zásah do práva na svobodu projevu shledal (článek 10 Úmluvy)

NÁRODNÍ WHISTLEBLOWING SYSTÉM: KOMPLETNÍ OUTSOURCING

POSKYTOVATEL:

ICT VYSOČINA s.r.o.,

IČ: 14038501, SE SÍDLEM: ŽDÍREC 99, PSČ: 588 13

TEL.: +420 770 121 211, EMAIL: PISTALKA@PISTALKA.ONLINE

[HTTPS://WWW.PISTALKA.ONLINE/](https://www.pistalka.online/)

WHISTLEBLOWING SYSTÉM ZAHHRNUJE:

- ✓ KOMPLETELNÍ IMPLEMENTAČNÍ DOKUMENTACI
- ✓ KOMPLEXNÍ VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM
VČETNĚ APLIKACE PISTALKA.ONLINE
- ✓ VÝKON FUNKCE PŘÍSLUŠNÉ OSOBY
(MINIMÁLNĚ 2 OSOBY)
- ✓ EVIDENCE A UCHOVÁNÍ OZNÁMENÍ
- ✓ PRAVIDELNÁ ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ
- ✓ ZASÍLÁNÍ EMAILOVÝCH WHISTLEBLOWING
AKTUALIT

IMPLEMENTAČNÍ DOKUMENTACE ZAHRNUJE:

- I) SMLOUVU O POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB V AGENDĚ WHISTLEBLOWINGU;
- II) VNITŘNÍ PŘEDPIS O WHISTLEBLOWINGU;
- III) INFORMACI O WHISTLEBLOWINGU;
- IV) JMENOVÁNÍ PŘÍSLUŠNÝCH OSOB;
- V) ČESTNÁ PROHLÁŠENÍ PŘÍSLUŠNÝCH OSOB
- VI) ZÁZNAM O POUČENÍ A PROŠKOLENÍ PŘÍSLUŠNÝCH OSOB

CENÍK SLUŽEB A SMLUVNÍ PODMÍNKY:

- UVÁDĚNÉ ČÁSTKY JSOU BEZ DPH
- SLUŽBA ROČNÍ AUDIT JE NEPOVINNÁ DOPLŇKOVÁ SLUŽBA
- 4 ROKY GARANCE FIXNÍ CENY POTÉ PROTI INFLAČNÍ DOLOŽKA (NAVÝŠENÍ O 10% TJ. AŽ V ROCE 2027)
- PLATBA PŘEDEM NA 1 ROK PO UZAVŘENÍ SMLOUVY
- ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU AŽ DO VÝŠE 1 000 000 Kč
- **1 MĚSÍČNÍ VÝPOVĚDNÍ LHŮTA**

NÁRODNÍ WHISTLEBLOWING SYSTÉM

- JEDNODUCHÉ, KOMPLEXNÍ A ODBORNÉ ŘEŠENÍ

IMPLEMENTACE WHISTLEBLOWINGU VE VAŠÍ ORGANIZACI VE 3 KROCÍCH

1. Vyplňte informační formulář, na základě kterého Vám zašleme k podpisu smlouvu.
2. Zpracujeme implementační dokumentaci whistleblowingu pro Vaši organizaci.
3. Implementujete zaslané dokumentace ve Vaší organizaci
  - a) zveřejníte zaslané informace na Vašich internetových stránkách
  - b) přijmete zaslaný vnitřní předpis a seznámeníte s ním své zaměstnance.